

POSTANOWIENIE

Dnia 11 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

w sprawie sędzi Sądu Najwyższego X. Y.

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej

na posiedzeniu w dniu 11 marca 2026 r.

wniosku sygnalizacyjnego SSN Barbary Skoczkovskiej podnoszącego istnienie okoliczności wskazujących na konieczność wyłączenia z urzędu SSN Krzysztofa Wesołowskiego od udziału w sprawie o sygn. akt I ZB 58/25

na podstawie art. 42 § 1 k.p.k.

postanowił

stwierdzić brak podstaw do wyłączenia z urzędu SSN Krzysztofa Wesołowskiego od udziału w sprawie o sygn. akt I ZB 58/25.

UZASADNIENIE

W dniu 27 października 2025 r. SSN Barbara Skoczkovska – wyznaczona do udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZB 58/25, dotyczącej wniosku o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez SSN Marię Szczepaniec w sprawie o sygn. akt I ZO 76/25 – złożyła pismo sygnalizacyjne, w którym podniosła istnienie okoliczności wskazujących na konieczność rozważenia kwestii wyłączenia z urzędu od udziału w tejże sprawie SSN Krzysztofa Wesołowskiego.

W uzasadnieniu wniosku SSN Barbara Skoczkowska stwierdziła, że Maria Szczepaniec objęła urząd sędziego Sądu Najwyższego w wyniku rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 3). SSN Krzysztof Wesołowski wyznaczony do składu przeprowadzającego test niezawisłości i bezstronności SSN Marii Szczepaniec został powołany na stanowisko sędziowskie w tej samej procedurze nominacyjnej, za zatem zmuszony byłby do zajęcia stanowiska odnośnie do okoliczności, która także jego bezpośrednio dotyczy, albowiem jest związana z jego własną procedurą nominacyjną. Nieuwzględnienie wniosku o jego wyłączenie doprowadziłoby do sytuacji objętej zakazem *nemo iudex in causa sua*.

Wnioskodawczyni wskazała ponadto, że udział SSN Krzysztofa Wesołowskiego w rozpoznaniu przedmiotowej sprawy mógłby realnie prowadzić do naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, art. 45 ust. 1 Konstytucji, ale także do przyjęcia, że sąd z jego udziałem byłby sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Taka konkluzja wynika wprost z uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I-4110-1/20 oraz uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r. sygn. akt I KZP 2/22).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Brak jest normatywnych podstaw do wyłączenia z urzędu SSN Krzysztofa Wesołowskiego od udziału w sprawie o sygn. akt I ZB 58/25.

Za nieuprawniony należy uznać pogląd wnioskodawczyni, upatrujący naruszenia art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. w tym, że objęty wnioskiem sygnalizacyjnym sędzia rozstrzygałby w sprawie o sygn. akt I ZB 58/25 w oparciu o okoliczności, które również jego bezpośrednio dotyczą. Zgodnie z art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. sędzia jest z mocy prawa wyłączony od udziału w sprawie, jeżeli sprawa dotyczy tego sędziego bezpośrednio. Wykładnia językowa tego określenia wskazuje, że chodzi tu o sprawę, która wprost ma związek z osobą sędziego, a więc taka sprawa, rozstrzygnięciem której sędzia jest osobiście zainteresowany. Zwrot „bezpośrednio”, którym posługuje się powołany przepis, oznacza zatem, że

pomiędzy sprawą określonego sędziego, a jego osobą, nie ma ogniw pośrednich. Rozstrzygnięcie w sprawie z wniosku o przeprowadzenie tzw. testu niezawisłości i bezstronności SSN Marii Szczepaniec nie dotyczy bezpośrednio SSN Krzysztofa Wesołowskiego, w żaden sposób też nie będzie oddziaływało na sferę jego praw i obowiązków, nie będzie też miało znaczenia prejudycjalnego w jakiegokolwiek sprawie, której wynikiem byłby on osobiście zainteresowany. Do realizacji przesłanki wyłączenia sędziego, o której mowa w art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k., zaistnienie relacji „bezpośredności” musi być wymagane w sposób bezwzględny. Podkreślenia wymaga fakt, że instytucja wyłączenia sędziego z mocy prawa ma charakter wyjątkowy, a więc wszystkie podstawy zawarte w art. 40 § 1 k.p.k. powinny podlegać wykładni ścisłej – wykładnia rozszerzająca jest w sposób oczywisty wykluczona. Jasne jest więc, że skoro rozstrzygnięcie w sprawie nie oddziałuje na sytuację prawną SSN Krzysztofa Wesołowskiego w żaden sposób, to tym samym sprawa, w której rozstrzygnięcie to ma zapasć nie dotyczy go bezpośrednio.

Z kolei zapatrywania prawne wnioskodawczynie upatrujące nienależytej obsady sądu w okolicznościach związanych ze sposobem normatywnego ukształtowania procedury powołania SSN Krzysztofa Wesołowskiego na stanowisko sędziowskie są nietrafne, a biorąc pod uwagę obowiązujący porządek prawny, są wręcz z nim sprzeczne.

Zgodnie z treścią art. 29 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2024 r. poz. 622), zwanej dalej u.s.n., okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności. Trzeba też mieć na uwadze treść § 3 powołanego artykułu, w świetle którego niedopuszczalne jest ustalanie lub ocena przez Sąd Najwyższy lub inny organ władzy zgodności z prawem powołania sędziego lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Wnioskodawczynie domaga się więc podjęcia działań, które są prawnie niedopuszczalne.

Powyższych konstatacji nie podważa powołana w uzasadnieniu wniosku argumentacja, odwołująca się do treści uchwały połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia

2020 r., sygn. akt BSA I-4110-1/20. Zawarte w tej uchwale zapatrywania co do nienależytej obsady sądu (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.) tworzono przez sędziów powołanych na zajmowane stanowiska sędziowskie w Sądzie Najwyższym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) utraciły swą aktualność, wobec wejścia w życie – z dniem 21 kwietnia 2020 r. – wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt U 2/20. W powołanym orzeczeniu Trybunał Konstytucyjny uznał wspomnianą uchwałę za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, a także z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Należy przypomnieć, że skutkiem wejścia w życie powołanego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego jest utrata mocy obowiązującej aktu, którego niezgodność z normami prawnymi wyższego rzędu została stwierdzona w tym orzeczeniu, co jasno wynika z art. 190 ust. 3 Konstytucji. Nie dość więc, że wskazana w sygnalizacji uchwała obecnie nie ma żadnego znaczenia prawnego, a jedynie historyczne, to w ogóle nie ma związku z instytucją wyłączenia sędziego z mocy prawa, która w sygnalizacji jest powołana.

Również powołana w uzasadnieniu wniosku uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., sygn. akt I KZP 2/22, wyrażająca zapatrywania na temat sytuacji powodujących nienależytą obsadę sądu w rozumieniu art. 439 § 1 k.p.k. utraciła aktualność, wobec wejścia w życie z dniem 15 lipca 2024 r. regulacji zawartych w art. 29 § 4-25 u.s.n., a zwłaszcza przytoczonych powyżej przepisów art. 29 § 3 i 4 u.s.n., których treść wyklucza możliwość zastosowania się przez sąd do wskazań płynących ze wskazanej uchwały. Można jedynie zasygnalizować, że twierdzenia w tej uchwale wyrażone pozostają w oderwaniu od obowiązującego porządku prawnego, związanego z istnieniem konstytucyjnych organów państwa. Przypisanie sobie kompetencji, a następnie wyrażanie stanowiska o nietożsamości Krajowej Rady Sądownictwa z Krajową Radą Sądownictwa, dyskwalifikuje merytorycznie wskazaną uchwałę bez potrzeby szczególnych w tym zakresie wywodów, zwłaszcza że gdyby nawet takie

przeprowadzać i tak nie miałyby one znaczenia dla stwierdzenia, czy wobec SSN Krzysztofa Wesołowskiego zachodzi okoliczność z art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k.

Nie ulega zatem wątpliwości, że w sprawie nie zachodzi obawa naruszenia zasady *nemo iudex in causa sua*, wyrażonej w powołanym wyżej przepisie. W części wstępnej sygnalizacji, choć w jej treści odwołano się do tej zasady, wskazano na zastosowanie art. 41 § 1 k.p.k. Rzecz jednak w tym, że treść pisma w żaden sposób nie wskazuje, z jakiego powodu zachodzą wątpliwości co do bezstronności sędziego w sprawie, a więc do tego, że sprawa ta miałaby być rozstrzygnięta w sposób stronniczy, podczas gdy do tego sprowadza się normatywna treść art. 41 § 1 k.p.k. Nadanie temu przepisowi innych treści, aniżeli z niego wynikają, również zważywszy na zakaz rozszerzającej wykładni przepisów wyjątkowych, nie może mieć miejsca.

Wymaga przy tym odnotowania, że powołanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na stanowisko sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, której skład sędziowski ukształtowała władza ustawodawcza, nie stanowi choćby w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego podstawy do odmowy uznania statusu powołanego sędziego albo asesora sądowego (np. pkt 9 wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 maja 2021 r. sygn. akt II GOK 2/18 i II GOK 6/18). Nie stanowi również wystarczającej podstawy do wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy ze względu na brak jego niezawisłości albo bezstronności albo uznania, że skład sądu jest sprzeczny z przepisami prawa, lub w rozpoznaniu sprawy brał udział sędzia wyłączony z mocy ustawy (np. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 17 stycznia 2023 r., sygn. akt II OSK 2372/21, postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 maja 2023 r. sygn. akt I FSK 2040/22, postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 grudnia 2023 r. sygn. akt I FSK 1827/23). Poglądy wyrażane w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego zasługują na aprobatę, zaś argumentacja zawarta w powołanych judykatach i konkluzje z niej płynące zachowują aktualność również w odniesieniu do sędziów Sądu Najwyższego.

Wymaga podkreślenia, że procedura, w jakiej nastąpiło powołanie Krzysztofa Wesołowskiego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego, w żaden sposób nie wpływa na obiektywne postrzeganie jego bezstronności i

niezawisłości i nie może stanowić podstawy do formułowania poglądu o wadliwości wydawanych z jego udziałem orzeczeń z uwagi na uchybienia wymienione w treści art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Wskazany sędzia został powołany na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Najwyższym aktem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, po przeprowadzeniu postępowania konkursowego przed Krajową Radą Sądownictwa, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Przepisy te nie zostały nigdy zakwestionowane w drodze środków prawnych, które zgodnie z postanowieniami art. 188, 191, 193 Konstytucji temu celowi służą. Nadto, nic nie wskazuje na to, by miały one ulec zmianie

Konkludując, należy stwierdzić, że sygnalizacja SSN Barbary Skoczkowskiej wskazująca na konieczność wyłączenia z urzędu SSN Krzysztofa Wesołowskiego od udziału w sprawie o sygn. akt I ZB 58/25 jest pozbawiona merytorycznych racji.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[M. T.]

[r.g.]